

Зеленський Євгеній Сергійович,
викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Кусайко Ілона Юріївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ПОЛІЦІЄЮ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Правопорушення з використанням вогнепальної зброї є суспільно небезпечними діяннями, що створюють загрозу національній безпеці країни та посилюють страх громадян за власну безпеку. Згідно даних ГПУ за 2019 рік 6204 правопорушень мали кваліфікацію незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових речовин. На всю цю кількість лише 100 власників мали дозвіл на офіційну зареєстровану мисливську зброю.

Експерти одностайні у думці, що шість років тому проблем з обігом зброї було набагато менше. Саме у 2015 році зросла кількість кримінальних злочинів щодо незаконного обігу зброї і причина доволі проста - війна на Сході країни і потік зброї з окупованих територій Донбасу. Наразі запобігання злочинам, пов'язаним з незаконним обігом зброї є одним з найголовніших завдань, що стоять перед Національною поліцією України, адже відповідно до статистики кількість незареєстрованої вогнепальної зброї на руках українців у 2018 році становила 400 тисяч одиниць, хоча в ЗМІ говорять про мільйони.

Серйозною прогалиною у цьому питанні є законодавство, адже основними нормативно-правовим актом у цій сфері є Інструкція, затверджена наказом

МВС № 622 від 21 серпня 1998 року. Саме вона передбачає порядок виготовлення, придбання, зберігання і використання вогнепальної зброї[1]. За всі ці роки наказ звісно неодноразово редагувався, але іншого повноцінного нормативного акта контролю за зброєю прийнято так і не було.

На сьогоднішній день виникає гостра необхідність протидії незаконному обігу зброї. Одну з найголовніших ролей у попередженні подібних злочинів відіграє індивідуально-профілактична робота з населенням. Заходи, пов'язані з припиненням злочинів з застосуванням зброї повинні містити в собі перевірку власників зброї та за необхідності притягнення їх до адміністративної відповідальності. Звернути увагу слід на тих осіб, що порушили строки перереєстрації зброї, що їм належить, порушували громадський порядок, схильні до насильства в сім'ї або зловживання алкоголю чи наркотичних речовин.

До прикладу вищевказаного можна навести підрозділи Кам'янського відділу поліції. Так за перше півріччя 2019 року ними було виявлено 30 фактів незаконного обігу зброї, з них вогнепальної-29. Відомості про це були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань і у результаті 23 отримали повідомлення про вчинення правопорушення, пов'язане з незаконним обігом вогнепальної зброї та вибухівки, а 10 були взяті під варту. Загалом правоохоронці вилучили 13 одиниць вогнепальної техніки та понад 700 одиниць бойових припасів. Було здійснено перевірку 497 власників зброї та у підсумку 70 з них було притягнуто до адміністративної відповідальності. Також за результатами перевірки вилучено 28 одиниць зброї та встановлено 3 власників, що порушують громадський порядок, зловживають алкогольними напоями чи вживають наркотичні засоби[2].

Індивідуальної профілактики потребують військовослужбовці, які брали участь у бойових діях на

Донбасі, які мають досвід і знають як поводити себе з вогнепальною зброєю. Адже як показує практика через психічні проблеми, що виникли після повернення з зони АТО(ООС) саме такі особи можуть бути залучені до злочинної діяльності пов'язаної з незаконним обігом вогнепальної зброї, а в результаті стати суб'єктом вчинення тяжкого злочину.

Також поліція активно переконує громадян здавати свою нелегальну зброю і як не дивно, але це також приносить свої плоди, хоч і незначні. Наголошуємо, що згідно статті 263 Кримінального Кодексу України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами) зберігання зброї без дозвільних документів-це злочин, що тягне за собою покарання у вигляді позбавлення волі від 3 до 7 років. Та частина 3 цієї статті передбачає звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка на добровільній основі здала свою зброю, боєприпаси чи вибухові речовини органам влади[3]. І дійсно згідно даних Міністерства внутрішніх справ у 2018 році громадяни України добровільно здали органам влади близько 5000 одиниць зброї, а за 2019 більше 16 тисяч. Звісно ж згідно КК України такі громадяни були звільнені від кримінальної відповідальності, крім випадків коли їхня зброя фігурувала у кримінальних справах.

Загалом, криміногенна ситуація пов'язана з незаконним обігом вогнепальної зброї в Україні є доволі складною, в першу чергу через тривалий збройний конфлікт на Сході країни. Поліція вживає профілактичних заходів для протидії незаконному обігу зброї, боєприпасів та вибухівки, та країна потребує Закону, що дозволив би проводити злагоджену політику контролю за зброєю, що перебуває у законному обороті та реалізувати запобіжні заходи щодо її незаконного обігу.

Література:

1. «Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та

використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», затверджена Наказом МВС від 21.08.1998р. № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

2. Поліція Кам'янського контролює використання зброї на території міста. URL: http://kam.gov.ua/ua/news/pg/110719377365521_p13/

3. Кримінальний кодекс України. Закон від 05.04.2001р. (ред. від 18.10.2019р.)

Казначєєв Дмитро Георгійович,
доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Лісовик Ангеліна Олександрівна,
курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Актуальність цієї теми полягає в тому, що на даний момент існують помилки, яких припускаються поліцейські під час несення служби, а виникнення надзвичайних ситуацій призводить до більших проблем. Особливо, це стосується діяльності превентивних